

НАРОД

»Народ« излази свакога дана по подне.
Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

ЈЕДАН СПОР

Дакле, не према нашим, већ према немачким изворима, ствари између Турске и Бугарске стоје врло рђаво. Бугарска је према речима пок. Ризова, од 12 августа 1907, ушла у овај рат из два разлога: да оживотвори своје народно уједињење и — да спречи Русију, да се угњезди у Цариграду.

Први разлог за рат, према схватању Бугара, престао је важити, пошто је »Бугарска остварила своје уједињење«; а други је разлог иста, јер Русије више нема.

На први мах би могло изгледати, као да је Бугарска из чисте љубави према Турској ушла у овај рат, да би јој сачувала Цариград, али данашњи прохтеви Бугара савршено их постављају у њихов стању и прави положај. »Бранећи« Цариград од Руса, Бугари би се задовољили кад би, за сада, овладали бар путевима, који воде у Цариград. Јер не би се могао замислити таква цинизам, ма да су Бугари кадри и за гадније ствари, да се Фердинанд толико открије и покаже интимне и буновне снове бугарских шовиниста, и то сада, кад се напоредо бори уз своју »верну савезницу« Турску.

Тако, у неколико, стоје ствари у Бугарској.

С друге стране, Турска, будући од режима младотурака, под потпуним утицајем Немачке, и улазећи у рат због своје слабости и својих нада у опорављење у случају победе, — не може да нађе, за сада, ни повода за попуштања према Бугарској, а камо ли да их чини. Исправка градоначице, коју Турска тражи у пределу Марице, поред тога што она представља једну политичко војну немогућност, она отвара стару рану из 1913 године, и чини Турску, као и сваког болесника, нервозном.

Младотурски орган »Икдам« третира Бугарску као разбојника и вели: »да се је она на рачун Турске, Србије, Грчке и Румуније увећала.« И да би дао, ваљда, тачну илустрацију »срдичних, савезничких односа«, »Икдам« закључује: »држање Бугарске може изазвати врло неповољне последице. Нека се Бугарска добро чува!«

У својој препирци са Вендлом пок. Ризов цитирао је и насусе Бизмарковог говора из 1878 године, којим је хтео да утврди, да се »границе бугарског народа... шире и на исток, прекинуте незнатним турским елементима, до Црног Мора.«

Да је могао Бизмарк и сањати, да ће после четрдесет година цар немачки бити судија између Турске и Бугарске, свакојако, не би био тако раскошан према Бугарима.

Једном је већ т. зв. арбитража дала прилике Балканцима и »ар-

битрук« довољно посла, и у исто време Бугарима пружио прилику, да се покажу колико су они подесни за односе, који имају за подлогу компромис.

Овога пута та арбитража била је политички деби цара Карла, који је у име Кајзерово требао да реши турско-бугарски спор, његов успех се да оцени по штампи бугарској, турској и централних сила.

Ми можемо бити задовољни са тим стањем. Ма да ће централне силе уложити све снаге и утицај, да овај сукоб не добије већих размера, ипак он је симптоматичан за стање међу нашим непријатељима, а нарочито је карактеристичан за Бугарску, која, и овог пута, утврђује своју стару репутацију.

О ХЕЦЕНДОРФУ

Цирих. — Зна се колико су у Аустрији рачунали на маршала Конрада фон Хецендорфа у почетку рата, па тако исто и у Немачкој. Али из »некролога« о човеку, који је ликвидирао, избија данас разочарење. Но Конрад има бранилаца међу немачким листовима. За »Франфуртер Цајтунг« су неоправдана мишљења, која су настала у Аустрији против Конрада под »утиском неуспеха у Италији«; неправда се чини Конраду — каже лист — кад му се пребацује, да је он одговоран за све »незгоде«, које су се десиле. »Те незгоде долазе делом од састава монархије, делом од расположења становништва, а делом од избора официра и војсковођа. У свему томе један војсковођа као Кон-

рад могао је мало да измени. Ту је потребно испитање генерација.

Због последњег неуспеха кривица се не може бацити на Конрада, и ако је у прављао операцијама. Интерпелације у парламенту унеће штогод светлости у погледу ових операција на италијанском фронту.

ПОСЛАНИК КОНТИ

Цирих. — Из Беча: Италијански посланик из Трента, Конти у свом говору у Рајхсрату изразио је своје симпатије за Чехе и Југословене и изјавио, да ће гласати против провизорног буџета.

ОДГОВОР ТЕРТИЛА

Цирих. — Данас доносимо опширније говор председника пољског клуба Тертила против Сајдлеровог говора. Тертил истиче, како је Сајдлеров говор унео неслогу у парламенту и међу народима монархије. »Ако се по Сајдлеру — каже Тертил — не може владати против Немаца, не може се владати ни против Пољака ни против других народности«. Одобрава начин, на који је примљено пољско питање у Мађарској, и цаље из пољског клуба поздрав оптуженицима у Мармарош Сигету. Неће никад дозволити поделу Галиције. Пољаци су приправни да преговарају с Украјинцима као народ са народом, али само на основици недељивости земље. Неће да гласа за буџет и за војне кредите.

ИЗ РУСИЈЕ

Штокхолм. — Сибирски лист »Курскаја Жизни« публикује једно Миљуковљево писмо, у коме каже: »Ми сами

не знамо шта да радимо. Што се тиче унутрашње прилике уверени смо, да би Русију могла спасти једино монархија.

Последњих се месеци доказало, да наш народ није зрео за превелику слободу. Кад је гласао за републику, био је под терором. Ипак, не можемо да сарађујемо са револуционарима, против којих смо се борили целога века.«

Штокхолм. — Док се револуционарни покрет све више шири по целој Русији, Лењинова странка бави се питањем о уређењу бољшевичке републике. Педни конгрес Совјета донео је једну резолуцију. У којој изјављује, да изјава о правима народа, радника и експлоатисаних, коју је у 1918 године одобрио трећи конгрес, сачињава темељни закон социјалистичке и федеративне републике Совјета. У резолуцији се даље говори о организацији управе Совјета у престоници и у провинцијама, о изборном систему и т. д. Федеративно уређење биће спроведено, у питањима буџета, по принципу демократске централизације. Изборно право искључиво је признато радницима, сељацима и сиротињи.

НЕМАЧКА ЛОГИКА

Цирих. — Између осталих оптужби противу царице Зиге, постоји и та, да је Италијанка.

На хришћанско-социјалистичком збору у Бечу један је говорник устао против сваке оптужбе и најавио, да жена, која је под срцем носила онога који ће једног дана бити аустријски цар, не може бити друго него Аустријанка и то најбоља Аустријанка.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Лондон. — Утврђено је, да су Немци од 2 јула на овамо увели у битку од 60 до 70 дивизија, што износи 700000 до 800.000 људи. Од ове велике масе има до сада 180.000 мртвих, рањених и заробљених.

Кронпринц, и ако је прибегао, како је познато, резервама северне војске принца Руцхелта, не само што није најмање успео да напредује упркос свих својих амбициозних контрапана западне од Рема, већ су и сви његови напори — како је изјавио Ђенерал Петен — потпуно сломљени.

Између Марне и Рема борба се наставља највећим огорчењем како никада до сад. Фран-

цуске и енглеске трупе, које су нападале јаке непријатељске положаје између Ардра и Врњи, напредовале су за један километар заузеле положаје и нанеле непријатељу тешке губитке.

Број заробљеника, које су Савезници задобили у борбама око Марне прелази већ 25.000. Утврђено је, да магацини храном позади немачких линија и даље горе.

Рим. — Ђенерал Риџоти Гарибалди, син Бузена Гарибалди, који командује једном италијанском бригадом у Француској, изјавио је, да је храброст италијанских трупа, заједно са храбрим француским трупама, спречила непријатеља у о-

ФЕЛТОН

ИНТЕРВЈУ

А. КУПРИН:

Мето мислим провести и Швицбергену, — пројужава божанствени саговорник, наливајући нам пезар дивног кларота из властитих кримских подрума, — а јесен у мојој омиљеној Шванији или на Принчевим острвима.

»Мени се свиђају екзотичне крајности.«

О савременој руској литератури аутор »Рђвог семена« исказује се с највећом опрезношћу, али се у његовом гласу чује разочарање. Исто тако и фрутуристи обраћају на себе важну модерног драматурга. Он је добродушним осмехом похвалио Вадима Тавричанина, Земљанског,

Шта да радиш — навика. На наше последње, најватреније питање о »пораженицима«, аутор »Пустих срца« није ништа одговорио, већ само очајно мануо руком.

Разговор од једног и по сата, прошао је као један минут.

Опраштајући се, замолити смо од познатог драматурга фотографију са натписом за успомену.

— Ни једна није остала, — одговорио је гостољубиви домаћин, смејући се добродушно. — Све су разграбиле поклонике. Ако желите ето вам моја бронзана биста. То је рад Родена...

Пре него што се с нама растао, аутор »Иалета у летњиковца«, љубавно нам је показао своју малу, али богату колекцију старинског оружја, где особиту

ШАЛА И ЗАБАВА

У присуству Хумболтовом нека дворска дама причала је о Seance-ама и својим разговорима са мртвима преко стола, који се креће. Хтела је пошто-пото да сазна мишљење Хумболтово о целој овој мистерији, а нарочито о томе како је то могуће да се сто сам креће.

Хумболт јој одговорио кратко. »Паметнији попушта!«

Господине Морице, ви стално задоцњавате у канцеларију; докле ви спавате?

— До осам.

Но, па ја сам барон Рочид па устајем у шест, а кад идем у лов и у пет.

— Па разумљиво; ви хоћете у 6 часова да знате

да сте барон Рочид. Кад ја дођем до сазнања и у 8 ч. да сам само бедни Мориц Леви — довољно је!

У једном чешком гарнизону свира војна музика. Капетан послао свога посилног да пита капелника, како се зоне комад.

Посилни се враћа и рапортира: »Господин капетане, комад који су сад свирали зове се Пошпишил.«

Капетан: »Ти си луд! То је нека народна песма! Какав Пошпишил.«

Посилни: »Молим вас, ја сам питао капелника и он каже: «Као и ти» — а ја се зovem Пошпишил!«

ПРЕСЕЉЕНА КЊИЖАРА. — Српска књижара М. Ристивојевића пресељена је до самог Серкла француског улица идући од Беле Куле на Марсовом пољу, с десне стране бр. 6.

С руског С. В. Ђ.

стварењу његовог плана, који је био заузео Ремса, затим Вердена и Нанси-а. Италијански су се војници показали достојни сваке хвале.

Париж. — Најновији извештаји тврде да су Савезници продужили снажни притисак на немачке бокове, који продужује одступање. Општа ситуација претрпела је од почетка савезничке контраофанзиве такву битну промену, да се може рећи да је прекрет беспрекидно у корист Савезника.

ФИНСКА

Штохолм. — Преговори за мир између Финске и Русије отпочели су 7 овог месеца.

Фински сабор распрљао је и одобрио у другом читању, са већином од 4 гласа, нов пројект финског Устава, којим је предвиђена монархија. Угушен је сваки глас опозиције. Предлог републиканаца да питање о монархији реши народ својим слободним избором, јер је у сабору незнатна већина за монархију, био је одбијен. Ипак, коначно решење донеће се доцније.

БОМБАРДОВАЊЕ БОКЕ

Рим. — Јављају из Цириха, да лица, која су била очевидци последњег бомбардовања Боке Которске са аероплана, потврђују, да су потонула два транспортна брода услед пожара, који су букнули на броду. Аустријске власти настоје да сакрију губитке, и тако у својим званичним коминикацијама кажу, да је бомбардовање проузроковало само незнатне штете.

САВЕЗНИЦИ

Берн. — Бечки «Арбајтер Цајтунг» који је јако распрострањен у Аустрији, не крије своју одвратност према пруском милитаризму, чијим је утцајем смењен Килман и доведен фон Ханце. Лист исто тако тврди, да је Немачка запала у пруске војничке клевете и изражава жељу да Немачка треба, да се ослободи војничког жарма. У Немачкој, каже лист, то су војници који одлучују и поред свију напора у Берлину, да се промене личности не успева са, да се промени политички систем.

Тријумфом генерала над Килманом угасио се и последњи атом вере у могућност скорог мира.

«Због тога Аустро-Угарска не може да бути због развоја догађаја у Немачкој. Ми ни мало не сумњамо у то да управљачи наше земље желе мир. Економске, социјалне и политичке погодбе у којима се налазимо, пружају много

доказа, да се од свег срца жели крај рату; али се оне не постиже побожним молбама. Дошао је тренутак, да се види, да ли се Беч и Берлин слажу у одредбама циљева рата и о продужењу истога.

«Потребно је да брзо преговарамо са Немачком, да би донели одлуку о свима питањима ради којих се боримо.»

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Рим. — Вести о новој аустријској офанзиви постају све вероватније. Аустријска команда са највећом пажњом и са највећом забринутостошћу прати активност локалних италијанских напада.

Према најновијим вестима из Швајцарске прве немачке трупе већ су стигле у Аустрију да буду употребљене за помоћну службу, док се очекује и долазак немачких дивизија, које би се помешале са аустријским и образовале једну војску за маневрисање под командом једног немачког генерала.

НАПОР АМЕРИКЕ

Лондон. — Амерички контролор за намирнице у току једне седнице, заједно са осталим контролорима савезничким изјавио је:

«Прво је потребно, да имамо намирнице. Питање о ценама то је другостепене важност. Да би осигурала снабдевање Савезника, Америка је давала поседањима новчану помоћ, што је довело до следећих сретних резултата.

Нисмо имали потребу, да за последњих 12 месеци смањимо количину жита коју смо извезли за Савезнике.

Надам се, да ће мојим друговима бити врло пријатно, што ћемо моћи да снабдевамо још бољим хлебом 220 милиона људи, који се боре против Немачке. Са резервама на нашим пијацама и економијом у транспортовању и количини извора, можемо бити поносни, јер је свака бојазан сада отклоњена.»

Потребе за исхрану с обзиром на транспорт много су мање, неголи оне из прошле године. На овај начин можемо да употребимо већи број бродова за превоз америчких трупа на бојно поље у Европу. Квалитет нашег хлеба побољшао се, због је потребно да штеди мо у потрошњи истога. Прошло је време зевње у погледу на снабдевање животним намирницама.»

ЗБОГ АЛБАНИЈЕ

Рим. — У аустријском главном стану дискутовало се о ситуацији, која је ство-

рена нашим последњим операцијама у Албанији, које су довеле до заузећа Берата, и изгледа да је донета одлука, да се предузму потребне мере, да би се избегло погоршање ове ситуације.

У Бечу је држана такође једна конференција, у присуству министра војног и спољних послова, на којој се испитивала нова ситуација створена италијанском победом у Албанији нарочито у вези са великим одјеком, који је победа изазвала у словенским земљама и на Балкану.

НАД НЕМАЧКА СУДИ

Цирих. — Као што је познато, Хинденбург је пре извесног времена предложио, да се Курландија раздели између немачких досељеника, који живе у Русији и немачких инвалида у своје рату.

Један Литванац публикује у «Наје Цирихер Цајтунг» неке интересантне податке, из којих се види, на какав начин намеравају Немци да поступе са «ослобођеним» народом на истоку. Пре рата било је у Курландији 506.000 Литванаца, од којих су једва 28.000 били власници и обрађивали своју земљу. Сада је Курландија ослобођена од Руса да се раздели Немцима. За време рата велики се број Литванаца иселио, а многе су одвели собом и большевици. За њих се немачка влада не брине да их врати у домовину, док сваког свог исељеника тражи од руске владе. О Литванцима у Курландији нико не води рачуна и немачке власти управљају без икакве контроле. Литванци су имали право, кад су страховали пред «немачким ослобођењем». Хинденбург хоће, да њихово земљиште и њихову родну грудну раздели између немачких досељеника, који на њу немају никакво право и да тако уништи литвански народ.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНДУСКИ КОМИНИКЕ

Јужно од Мондидије Французи су извршили један препад и заробили око 30 Немаца.

На северној обали Марне непријатељ је извршио моћан противнапад у пределу Дормана, Немци су успели да тренутно заузму једну малу шуму од 1500 метара северно од Трелу и село Шасен, али су Французи противнападом поново узели после кратког времена ове две тачке.

Јужно од Урка у пределу западно од Ремса била је жива артиљеријска акција.

Ничега важног на осталим деловима фронта.

23 сата. — На фронту Урка борбе су се данас раз-

Дневне Вести

15. ЈУЛИ 1914

Идућа недеља, дан годишњице објаве рата Аустро-Србији, прославиће се у позадини и у српским школама на Крају јавним предавањима. Одржаће се свечан помен браноцима отаџбине, који су пали на бојном пољу.

КУРС МОНЕТЕ

Почетком јула на Женевској пијаци могле се продати:

100 фр. фр.	за 68.65 швајц. фр.
100 ит. лира	за 43. — »
100 кр. ун.	за 39.85 »
100 марака	за 68.40 »

СОЛУНСКИ ВОДОВОД

Пошто се осећа све већа оскудица воде у Солуну у овим топлим данима, јуче је због тога била седница делегата штабова савезничких и представника општине и водоводног друштва.

На овој седници је регулисана правилна подела воде за све крајеве Солуна.

ИСУШИВАЊЕ БАРА

Грчка влада закључила је уговор са извесним француским и енглеским, финансијским групама ради исушивања барутина у грчком делу Македоније. Писао ће отпочети одмах.

ГРЧКА ОПЕРА

Вечерас «Севиљски Берберин». Почетак у 9 и по часова.

КИНА И ПАПА

Рим. — Папни лист «Осерваторе Романо» јавља, да је Кинеска република изразила жељу, да постави једног свог дипломатског представника код Свете Столице.

Папа је врло радо прихватио овај предлог и дао је агрестман за наименовање Таи-Ченг-Линга, бившег кинеског посланика у Шпанији и Португалији, као опунемоћеног министра Кине код Свете Столице.

вијале са истим успехом као и пређашњих дана. Северно од реке заузеле смо Улши-Лавил. Јужно француско америчке трупе су напредовале на неким тачкама за три километра упркос немачког отпора, који је био нарочито врло јак у пределу Дормана.

Југо источно од Армантиера, Французи су заузели кошту 141 и прешли поток код Хантеја.

Више на југ Французи су заузели село Коенси, већи део шуме Турнел и обилно напредовали у шуми Фер до главне линије Вервард — Ле Шарнел.

Више на југ Французи су такође продужили напредовање под повољним условима у шуми Ри и северно од Дормана.

Југо западно од Ремса Немци су, после жестоких напада на француске положаје између Вриви и Сент Ефрез, успели да се дочепалу коте 240. Али су француске трупе мало затим повратиле овај вис задобивши око стотину заробљеника.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Јутрос у рану зору, непријатељ је напао четири наше предстраже јужно од Метерана после једне припреме тешком артиљеријом и рововцима. Одбијен је с тешким губитцима и оставио неколико заробљеника.

Данас су лондонске трупе извршиле један препад југо западно од Албера и задобиле 17 заробљеника и 4 митраљеза.

Наши су авијатичари 11 јула оборили 15 немачких апарата и три изван контроле. Три наша нису се вратила.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Рим. — Железничку пругу Пиреј-Пелопонез реквирирала је грчка влада за пренос трупа.

Штохолм. — Између осталих кандидата, којима кајзер нуди фински престо, налази се и бивши грчки краљ Константин.

Рим. — Савезничка штампана са задовољством бележи да се курс италијанске монете знатно побољшао у след споразума постигнутог између италијанског министра финансија и савезничких влада.

Лисабон. — «Официјелна публикација указ, којим се успоставља посланство Португалије при Ватикану.

Вашингтон. — Министарство за пољопривреду у Сједињеним Државама објављује, да ће жетва изабаци 891 милион твара жита, док је напротив од 1912 до 1916 изабацивала просечно 802 милиона.

Буенос Ајрес. — У Вила Конституцион штрејкери су напали и ранили енглеског вице консула. Енглески посланик је замолио министра спољних послова аргентинске републике, да поведе истрагу.

Берн. — Руска је влада известила немачку владу, да је стрељала 200 социјалиста, пошто је дошла до уверења да су уплетени у Мирбаховом убиству.

Париж. — Листови кажу, да према последњим вестима ситуација на бојном пољу остаје у-

У току ноћи више од 24.000 кило бомба бачено је на железничке пруге у Валансијену, Селену, Куртреу и Армантиеру и другогоре непријатељске на разним тачкама фронта.

Два воза погођена су бомбама као и многи други објективи, подраумавајући ту и артиљерију противу авиона у акцији, рефлектор, а транспортне су упаљени рафалном ватром наших митраљеза. Сви наши авијатичари вратили су се. Оборили смо једно ноћно немачки авион бомбардовање у наше пије.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

На разним тачкама брдовитог фронта од Валарса до Вал Брента и дуж Пјаве између Канделу и Цензон наше су батерије јако ефикасно одговориле на непријатељско артиљеријско узнемиривање, порушивши ровове и оштетивши артиљеријске положаје.

После живе борбе, наша су одељења одбацила и натерала у бегство непријатељске патроле, које су се биле приближиле нашим линијама на Стелвио код Мори, у Лонка Лаги, на брду Вал Бела и на левој обали Бренте.

Оборена су два непријатељска аероплана.

век добра упркос немачких контраанапада. Чак смо напредовали нарочито јужно од Урна.

Цирих. — Према «Берлинер Тагblatt» француско - америчким трупама у Мурманији командује један енглески адмирал. Има више дивизија. Ове су снаге дошле преко Коле. Большевици не дају отпора.

СОЛУНСКИ ФРОНТ

У Албанији се утврђујемо на заузетим положајима, број заробљеника задобијених од 8 јула на овамо износи 690.

Наше патроле у не престаном су додиру са непријатељем.

Између Охридског и Преспанског језера једно непријатељско одељење од 50 људи покушало је да се приближи нашим линијама али стављено под нашу ватру било је одбијено са губитцима.

Српска је артиљерија порушила радове и растерала раднике.

Енглески су авијатичари бомбардовали делов у Рупелу и са мале висине гађали митраљезом непријатељске колоне код Среза.

Српски су авијатичари оборили један непријатељски аероплан ван контроле.

СРПСКИ ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈ

13 јула ватром смо растерали две непријатељске патроле јужно од Старовине и једну у пределу Голг бала.